

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT**

**BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY CÁC GIÁ TRỊ CỦA QUẦN THỂ
DI TÍCH - DANH THẮNG AN PHỤ, HẢI DƯƠNG**

**KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT**

Giảng viên hướng dẫn: PGS.TS Nguyễn Thị Lan Thanh

Sinh viên thực hiện : Nguyễn Thị Hương

Lớp : QLVH 7A

Hà Nội – 2010

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	4
1. Tính cấp thiết của đề tài	4
2. Tình hình nghiên cứu	5
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	5
4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	6
5. Phương pháp nghiên cứu	6
6. Cấu trúc của đề tài	6
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ QUẦN THỂ DI TÍCH - DANH THẮNG AN PHỤ, HẢI DƯƠNG	7
1.1. Khái niệm Di tích lịch sử văn hoá và Danh lam thắng cảnh	7
1.2. Vai trò của công tác bảo tồn và phát huy các giá trị của Di tích lịch sử văn hoá, Danh lam thắng cảnh	9
1.3. Giới thiệu về Quần thể Di tích - Danh thắng An Phụ, Hải Dương	10
1.3.1. Khái quát về tình hình kinh tế-văn hoá-xã hội tỉnh Hải Dương	10
1.3.2. Đặc điểm tự nhiên, lịch sử, văn hoá của Quần thể Di tích - Danh thắng An Phụ, Hải Dương	13
1.3.2.1. Lịch sử hình thành	13
1.3.2.2. Giá trị lịch sử	18
1.3.2.3. Giá trị tự nhiên	20
1.3.2.4. Giá trị tâm linh	20
1.3.2.5. Giá trị phát triển kinh tế du lịch	22
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY CÁC GIÁ TRỊ CỦA QUẦN THỂ DI TÍCH - DANH THẮNG AN PHỤ, HẢI DƯƠNG	24
2.1. Công tác quản lý tại quần thể Di tích - Danh thắng An Phụ	24
2.1.1. Chức năng, nhiệm vụ của Ban quản lý di tích - danh thắng	24
2.1.2. Các hoạt động của Ban quản lý	26
2.1.2.1. Công tác nghiên cứu tuyên truyền	26
2.1.2.2. Công tác quản lý tài chính	27
2.1.2.3. Công tác bảo vệ, giữ gìn an ninh trật tự	29

2.2. Công tác bảo tồn và phát huy các giá trị của quần thể Di tích - Danh thắng An Phụ - Hải Dương	31
2.2.1. Lập hồ sơ xếp hạng	31
2.2.2. Khoanh vùng, cắm mốc bảo vệ Di tích - Danh thắng	32
2.2.3. Công tác phục hồi, tu bổ, tôn tạo và chống xuống cấp Di tích	33
2.2.4. Phát huy giá trị của quần thể Di tích - Danh thắng	38
2.2.5. Công tác thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm	41
2.2.6. Nhận xét, đánh giá	43
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ VIỆC BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ CỦA DI TÍCH - DANH THẮNG AN PHỤ, HẢI DƯƠNG	45
3.1. Nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của di tích - danh thắng trong phát triển bền vững	45
3.2. Kiện toàn bộ máy quản lý, nâng cao trình độ nguồn nhân lực	46
3.3. Đẩy mạnh tuyên truyền pháp luật, nâng cao ý thức tôn trọng, bảo vệ và phát huy các giá trị văn hoá của người dân	49
3.4. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm	50
3.5. Khai thác giá trị của quần thể Di tích - danh thắng An Phụ hướng vào hoạt động du lịch	51
Kết luận	53
Tài liệu tham khảo	55
Phụ lục	57

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong những năm qua, đặc biệt là từ sau Nghị quyết Trung Ương 5 về Văn hóa, sự quan tâm của Đảng, Nhà nước và toàn xã hội về Di sản văn hóa đã có bước phát triển khá tốt. Tuy vậy, kể từ khi có Luật Di sản Văn hóa đến nay, việc bảo vệ và phát huy các Di sản văn hóa vẫn tồn tại nhiều vấn đề. Không ít các di sản đang có nguy cơ xuống cấp, thậm chí bị quên lãng, có nhiều di sản vẫn đóng băng, nghĩa là chưa phát huy được vai trò xã hội của nó. Những vấn đề đó đều liên quan đến việc nhận thức: thế nào là Di sản văn hóa, vai trò của Di sản văn hóa đối với con người hiện đại. Thực tế cuộc sống đang đặt ra câu hỏi: Có thể phát triển kinh tế - xã hội mà không cần đến Di sản văn hóa được không? Trong cơ chế thị trường hiện nay cũng đã xuất hiện tư tưởng chỉ muốn khai thác, phát huy những di sản mang lại hiệu quả kinh tế. Tất cả những vấn đề đó đều liên quan đến nhận thức về Di sản văn hóa.

Vấn đề Di sản văn hóa đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển của quốc gia, dân tộc. Đặc biệt ở thời đại chúng ta, xu thế toàn cầu và hội nhập kinh tế thế giới, vấn đề Di sản văn hóa và bảo vệ, phát huy Di sản văn hóa càng có ý nghĩa đặc biệt. Về một phương diện nào đó, có thể nói nó liên quan đến vấn đề tồn tại hay không tồn tại của quốc gia, dân tộc. Nhà chính trị và văn hóa Ấn Độ là Nêru từ lâu đã cảnh báo: *“Một cá nhân con người cũng như một dân tộc, một chủng tộc, tất yếu phải có một chiều sâu lịch sử nhất định. Họ được đánh giá cao bởi một nguồn gốc trong quá khứ... Điều cơ bản là phải có cái đó, nếu không thì người ta chỉ là một bản sao mờ nhạt của cái gì đó không tiêu biểu cho một cá nhân hay một nhóm”*.⁽¹⁾

Chính vì lẽ đó, dù đã có Luật Di sản, việc nâng cao nhận thức của xã hội, trước hết là của các cơ quan lãnh đạo và quản lý xã hội, lên một tầm cao mới là cực kì cần thiết: phải coi bảo vệ và phát huy Di sản văn hóa, trong đó có Di tích lịch sử và danh lam thắng cảnh như là một quốc sách và

đầu tư cho hoạt động bảo vệ và phát huy Di sản văn hóa là đầu tư cho sự phát triển.

Là một tỉnh nằm ở trung tâm Đồng bằng Bắc Bộ - cái nôi của nền văn minh sông Hồng, Hải Dương là một vùng “địa linh sinh nhân kiệt”, vùng văn hóa và văn hiến tâm linh chính của cả nước. Theo dòng lịch sử đã để lại cho Hải Dương 1098 di tích lịch sử, trong đó có 133 di tích được xếp hạng cấp quốc gia như: Phượng Hoàng - Kỳ Lân, An Phụ, Động Kính Chủ, Văn miếu Mao Điền... và nhiều di tích được xếp hạng đặc biệt như Côn Sơn - Kiếp Bạc.

Là một người con sinh ra và trưởng thành trên mảnh đất Hải Dương yêu dấu, ý thức được tầm quan trọng của việc bảo tồn và phát huy giá trị của Di tích lịch sử văn hóa, Danh lam thắng cảnh em đã mạnh dạn chọn đề tài **“Bảo tồn và phát huy các giá trị của quần thể di tích - danh thắng An Phụ, Hải Dương”** làm đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Tình hình nghiên cứu

Cho đến thời điểm này đã có khá nhiều bài nói, viết về hệ thống di tích danh thắng trên địa bàn tỉnh Hải Dương nói chung và quần thể di tích - danh thắng An Phụ nói riêng như: “Đền Cao - An Phụ, di tích và danh thắng độc đáo của Hải Dương” - Thanh Thủy (VOV); “An Phụ - Di tích và danh thắng” - Nguyễn Tất Khoái; “Di tích- Danh thắng Lễ hội đền Cao An Phụ năm 2007”; “Lễ hội Côn Sơn - Kiếp Bạc” - Vũ Đức Thủy... Tuy nhiên, hầu hết các bài viết mới chỉ dừng lại ở mức độ tìm hiểu về nguồn gốc, xuất xứ, lịch sử hình thành chứ chưa đi sâu tìm hiểu công tác bảo tồn và phát huy các giá trị ở quần thể di tích này như thế nào để có thể đề ra các giải pháp thực hiện thiết thực, hiệu quả.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

• **Đối tượng nghiên cứu:** Quần thể di tích - danh thắng An Phụ ở tỉnh Hải Dương. Trong đó, trọng tâm nghiên cứu là công tác bảo tồn và phát huy các giá trị của quần thể di tích này.

• **Phạm vi nghiên cứu:** Do điều kiện và thời gian có hạn, đề tài chỉ đi sâu nghiên cứu, tìm hiểu tại quần thể Di tích - Danh thắng An Phụ thuộc huyện Kinh Môn, tỉnh Hải Dương.

4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

• **Mục đích nghiên cứu**

Trên cơ sở đi sâu tìm hiểu thực trạng công tác bảo tồn và phát huy các giá trị của quần thể di tích - danh thắng An Phụ, đề tài nhấn mạnh tầm quan trọng và đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả việc bảo tồn và phát huy các giá trị của quần thể di tích này.

• **Nhiệm vụ nghiên cứu**

- Trình bày các khái niệm Di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh và vai trò của việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa

- Khảo sát thực trạng việc bảo tồn và phát huy các giá trị của quần thể di tích - danh thắng An Phụ, Hải Dương.

- Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa.

5. Phương pháp nghiên cứu

Trong đề tài sử dụng một số phương pháp như:

- Nghiên cứu và tổng hợp tài liệu
- Khảo sát thực tế
- Phỏng vấn
- Quan sát và tham dự

6. Cấu trúc của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục, đề tài được kết cấu gồm 3 chương:

Chương 1: Tổng quan về quần thể Di tích - Danh thắng An Phụ, Hải Dương.

Chương 2: Thực trạng bảo tồn và phát huy các giá trị tại Quần thể Di tích - Danh thắng An Phụ, Hải Dương.

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả việc bảo tồn và phát huy các giá trị tại quần thể Di tích - Danh thắng An Phụ, Hải Dương.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Các pháp lệnh về bảo vệ Di tích lịch sử văn hóa của nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam.* 1998
2. **Đề án** “*Bảo quản, tu bổ và phục hồi di tích lịch sử văn hóa, danh thắng và di tích lịch sử cách mạng trên địa bàn tỉnh hải Dương (2003 - 2009)*”
3. **Hà Văn Thư - Trần Hồng Đức.**- “*Tóm tắt niên biểu lịch sử Việt nam*”. Nxb Văn hóa - Thông tin.- 1996
4. **Hoàng Vinh** - “*Một số vấn đề bảo tồn và phát triển văn hóa dân tộc*”. Nxb Chính trị Quốc gia.- 1997
5. **Hội thảo khoa học** “*Vấn đề bảo vệ và phát huy di sản văn hóa với sự nghiệp đổi mới đất nước*”.- 2003
6. *Luật Di sản văn hóa.* NXB Chính trị Quốc gia. 2009
7. *Pháp lệnh bảo vệ di tích lịch sử văn hóa và danh lam thắng cảnh của Hội đồng Nhà nước.*- 1984
8. **TS. Phan Văn Tú.**- “*Khoa học quản lý*”. Nxb Văn hóa - Thông tin.- 1999
9. **Tăng Bá Hoàn.**- “*An Phụ - di tích và danh thắng*” - 2007

Nguồn trích:

- (1) **GS. TS Trần Văn Bính.**- “*Bảo vệ và phát huy di sản văn hóa với sự nghiệp đổi mới đất nước*”, Học viện hành chính quốc gia HCM.- 2003. Tr 44
- (2) **Luật Di sản văn hóa.** Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia. Tr 50
- (3) **PGS. TS Vũ Tuấn Cảnh.** “*Du lịch với việc bảo vệ và phát huy các giá trị di sản văn hóa dân tộc*”.- Tổng Cục du lịch Việt Nam.- 2003. Tr 315

Các trang Web

13. [Http://www.Haiduong.gov.vn](http://www.Haiduong.gov.vn)
14. [Http://www.dulichhaiduong.vn](http://www.dulichhaiduong.vn)
15. [Http://www.consonkiepbac.org.vn](http://www.consonkiepbac.org.vn)
16. [Http://www.Skydoor.net](http://www.Skydoor.net)
17. [Http://wikimapia.org](http://wikimapia.org)
18. [Http://pwd.vn](http://pwd.vn)